

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 119/23

U Luxembourg 12. srpnja 2023.

Presuda Općeg suda u predmetu T-8/21 | IFIC Holding / Komisija

Opći sud potvrđuje Komisijine odluke kojima se društvo Clearstream Banking AG ovlašćuje na to da postupi u skladu s američkim sankcijama izrečenima Iranu

Taj sud odbija tužbu IFIC Holdinga, njemačkog društva čije se dionice neizravno nalaze u vlasništvu iranske države

Sjedinjene Američke Države 2018. godine povukle su se iz Iranskog nuklearnog sporazuma koji je 2015. potpisan radi kontrole iranskog nuklearnog programa i ukidanja gospodarskih sankcija protiv Irana. Sjedinjene Američke države slijedom tog su povlačenja, temeljeći svoju odluku na „Iran Freedom and Counter-Proliferation Act of 2012“ (Zakon iz 2012. o slobodi i borbi protiv nuklearnog širenja u Iranu), Iranu ponovno izrekle sankcije i sastavile popis određenih osoba¹. Od tog je datuma svakoj osobi ponovno zabranjeno da izvan državnog područja Sjedinjenih Američkih Država održava poslovne odnose s osobama koje se nalaze na tom popisu SDN.

Unija je, da bi zaštitila svoje interese, nakon te odluke donijela Delegiranu uredbu 2018/1100² o izmjeni Priloga Uredbi br. 2271/96³ kako bi u njemu navela spomenuti zakon SAD-a iz 2012. o slobodi i borbi protiv nuklearnog širenja u Iranu. Potonjom uredbom, čiji je cilj osigurati zaštitu od izvanteritorijalne primjene zakona navedenih u njezinu Prilogu, posebno se zabranjuje osobama o kojima je riječ⁴ postupanje u skladu s dotičnim zakonima ili djelovanjima koja iz njih proizlaze (članak 5. prvi stavak), osim ako Europska komisija izda ovlaštenje u slučaju da bi neispunjenje tih stranih zakonodavstava ozbiljno ugrozilo interese osoba na koje se odnosi uredba ili interese Unije (članak 5. drugi stavak). Također je donijela Provedbenu uredbu 2018/1101 o utvrđivanju kriterija za primjenu navedenog članka 5. drugog stavka Uredbe br. 2271/96⁵.

IFIC Holding AG (u daljnjem tekstu: IFIC) njemačko je društvo čije se dionice neizravno nalaze u vlasništvu iranske

¹ Specially Designated Nationals and Blocked Persons List (Popis posebno imenovanih državljana i blokiranih osoba, u daljnjem tekstu: popis SDN)

² Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/1100 od 6. lipnja 2018. o izmjeni Priloga Uredbi Vijeća (EZ) br. 2271/96 o zaštiti od učinaka izvanteritorijalne primjene zakonodavstva koje donese treća zemlja i djelovanja koja se temelje na tom zakonodavstvu ili iz njega proizlaze (SL 2018, L 199, str. 1.)

³ Uredba Vijeća (EZ) br. 2271/96 od 22. studenoga 1996. o zaštiti od učinaka izvanteritorijalne primjene zakonodavstva koje donese treća zemlja i djelovanja koja se temelje na tom zakonodavstvu ili iz njega proizlaze (SL 1996., L 309, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 10., svezak 1., str. 18.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 37/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2014. o izmjeni određenih uredbi koje se odnose na zajedničku trgovinsku politiku s obzirom na postupke za donošenje određenih mjera (SL 2014., L 18, str. 1.) i Delegiranom uredbom 2018/1100 (u daljnjem tekstu: uredba)

⁴ Osobe koje su među ostalim navedene u članku 11. Uredbe br. 2271/96 jesu, s jedne strane, fizičke osobe koje imaju boravište u Uniji i državljanstvo države članice i, s druge strane, pravne osobe osnovane u Uniji (članak 11. točke 1. i 2.).

⁵ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/1101 od 3. kolovoza 2018. o utvrđivanju kriterija za primjenu članka 5. drugog stavka Uredbe Vijeća (EZ) br. 2271/96 o zaštiti od učinaka izvanteritorijalne primjene zakonodavstva koje donese treća zemlja i djelovanja koja se temelje na tom zakonodavstvu ili iz njega proizlaze (SL 2018., L 199 I, str. 7.)

države i koje i samo ima udjele u različitim njemačkim poduzetnicima, na temelju kojih ima pravo na dividende. Društvo Clearstream Banking AG je jedina depozitarna banka vrijednosnih papira koja je ovlaštena poslovati u Njemačkoj. Nakon što su Sjedinjene Američke Države društvo IFIC, u studenome 2018., uvrstile na popis SDN, društvo Clearstream Banking AG prestalo je IFIC-u isplaćivati njegove dividende i blokiralo ih na zasebnom računu. Komisija je 28. travnja 2020., nakon zahtjeva Clearstream Bankinga za izdavanje ovlaštenja u smislu članka 5. drugog stavka Uredbe br. 2271/96, donijela Provedbenu odluku C(2020) 2813 *final* kojom je tu banku ovlastila da u razdoblju od dvanaest mjeseci postupa u skladu s određenim zakonima Sjedinjenih Američkih Država u pogledu tužiteljevih vrijednosnih papira ili sredstava (u daljnjem tekstu: sporno ovlaštenje). To je ovlaštenje potom obnovljeno 2021. i 2022. provedbenim odlukama C(2021) 3021 *final* i C(2022) 2775 *final*⁶ (u daljnjem tekstu: pobijane odluke). U tom kontekstu, IFIC je na temelju članka 263. UFEU-a, od Općeg suda zatražio poništenje odluka koje je Komisija donijela na zahtjev društva Clearstream Banking, koje je interveniralo u postupak.

Opći sud odbija tužbu društva IFIC i ovom prilikom odlučuje o dosad nepostavljenim pravnim pitanjima u vezi s Uredbom br. 2271/96. Smatra, među ostalim, da pobijane odluke nemaju retroaktivan učinak i da Komisija nije počinila pogrešku u ocjeni kad nije uzela u obzir tužiteljeve interese odnosno kad nije ispitala jesu li postojale manje ograničavajuće mogućnosti. Presudio je također da je Komisijino ograničenje tužiteljeva prava na saslušanje, do kojeg je došlo u okviru donošenja navedenih odluka, s obzirom na ciljeve koji se žele postići Uredbom br. 2271/96 bilo nužno i proporcionalno.

Ocjena Općeg suda

Opći sud kao prvo smatra da pobijane odluke nemaju retroaktivan učinak jer je u njima jasno navedeno da su valjane od trenutka njihove dostave i to u razdoblju od dvanaest mjeseci⁷. Iz toga proizlazi da sporno ovlaštenje nema retroaktivan učinak i da ne obuhvaća postupanja do kojih je došlo prije datuma od kojeg su pobijane odluke postale valjane, nego samo ona do kojih je došlo nakon tog datuma.

Kao drugo, što se tiče tužiteljeva tužbenog razloga koji se temelji na pogrešci u ocjeni, prema kojem Komisija nije, kao prvo, uzela u obzir njegove, već samo interese Clearstream Bankinga, Opći sud presuđuje da Komisija to nije trebala učiniti. Navodi naime da je Uredbom br. 2271/96⁸ predviđeno da je izdavanje ovlaštenja za postupanje u skladu sa zakonima iz Priloga uvjetovano time da bi neispunjenje tih zakona ozbiljno štetilo interesima osobe koja zahtijeva izdavanje ovlaštenja ili interesima Unije, ali da se u toj odredbi ne spominju interesi trećih osoba na koje se odnose mjere ograničavanja treće zemlje. Opći sud isto utvrđuje u pogledu nekumulativnih kriterija, navedenih u Provedbenoj uredbi 2018/1101⁹, koje Komisija mora uzeti u obzir prilikom ocjene zahtjeva za izdavanje ovlaštenja. Osim toga, nijedan od kriterija o kojima je riječ ne upućuje na odvagivanje interesa treće osobe i interesa podnositelja zahtjeva ili interesa Unije. Nadalje, iako je moguće da je treća osoba na koju se odnose mjere ograničavanja obuhvaćena Uredbom br. 2271/96¹⁰ i da stoga ulazi u područje primjene određenih odredbi te uredbe, takva okolnost ne može, u okviru primjene iznimke predviđene u članku 5. drugom stavku navedene uredbe, dovesti do uzimanja u obzir interesa različitih od onih predviđenih navedenom odredbom. Kada je riječ, kao drugo, o tužiteljevu argumentu da Komisija nije uzela u obzir potencijalnu primjenu manje ograničavajućih mogućnosti ili mogućnost tužitelja da se pozove na pravo na naknadu štete, Opći sud ističe da Provedbena uredba 2018/1101¹¹ Komisiji ne propisuje takve obveze. Naime, Komisijino ispitivanje sastoji se od provjere toga je li na temelju dokaza koje je dostavio podnositelj zahtjeva, s obzirom na kriterije utvrđene Provedbenom uredbom 2018/1101¹², moguće zaključiti da bi nepostupanje u skladu sa zakonima iz Priloga ozbiljno štetilo interesima

⁶ Provedbena odluka Komisije C(2021) 3021 *final* od 27. travnja 2021. i Provedbena odluka Komisije C(2022) 2775 *final* od 26. travnja 2022.

⁷ Vidjeti članak 3. svake pobijane odluke.

⁸ Vidjeti članak 5. drugi stavak Uredbe br. 2271/96.

⁹ Vidjeti članak 4. Provedbene uredbe 2018/1101.

¹⁰ Vidjeti članak 11. Uredbe br. 2271/96.

¹¹ Vidjeti članak 3. Provedbene uredbe 2018/1101.

¹² Vidjeti članak 4. Provedbene uredbe 2018/1101.

podnositelja zahtjeva ili Unije, u smislu članka 5. drugog stavka Uredbe br. 2271/96. Komisija stoga nije dužna ispitati postoje li druge mogućnosti za izdavanje ovlaštenja kad zaključi da je u dostatnoj mjeri dokazano da bi za navedene interese nastala ozbiljna šteta.

Kao treće, kad je riječ o tužbenom razlogu koji se odnosi na povredu prava na saslušanje, Opći sud smatra da je zakonodavac Unije odabrao uspostaviti sustav u čijem okviru ne treba uzeti u obzir interese trećih osoba na koje se odnose mjere ograničavanja i u kojem te treće osobe ne trebaju biti uključene u postupak iz članka 5. drugog stavka Uredbe br. 2271/96. Naime, donošenje odluke na temelju navedene odredbe odgovara ciljevima od općeg interesa koji se sastoje od zaštite interesa Unije ili osoba koje izvršavaju prava prema UFEU-u od ozbiljnih šteta koje bi mogle nastati zbog neispunjenja zakona iz Priloga.

U tom okviru, ne samo da izvršavanje prava dotičnih trećih osoba na saslušanje u predmetnom postupku nije u skladu s ciljevima od općeg interesa koji se žele postići navedenim zakonodavstvom, nego čak i ugrožava ostvarenje tih ciljeva nekontroliranim širenjem informacija koje bi mogla doznati tijela trećih zemalja iz kojih potječu zakoni iz Priloga. Tako bi ta tijela mogla saznati za činjenicu da je neka osoba zatražila ovlaštenje i da je slijedom toga moguće da ne postupi u skladu s izvanteritorijalnim zakonodavstvom te dotične treće zemlje, što bi dovelo do rizikâ u vidu istraga i sankcija prema toj osobi i stoga do štete za interese te osobe i, ovisno o slučaju, Unije.

Osim toga, nijedna informacija svojstvena osobnoj situaciji tih trećih osoba nije izravno navedena među elementima koje treba sadržavati zahtjev za izdavanje ovlaštenja¹³ ili među kriterijima koje Komisija uzima u obzir pri ocjeni takvog zahtjeva¹⁴. Tako se u sustavu koji je u tom području uspostavljen Uredbom br. 2271/96, treće osobe na koje se odnose mjere ograničavanja pred Komisijom ne mogu pozivati na pogreške ili informacije koje se odnose na njihovu osobnu situaciju. Stoga ograničenje, u okviru takvog postupka, prava na saslušanje trećih osoba na koje se odnose mjere ograničavanja, s obzirom na relevantni pravni okvir i ciljeve koji se njime žele postići, nije neproporcionalno i u skladu je s osnovnim sadržajem tog prava. Iz toga proizlazi da je navedeno ograničenje prava na saslušanje u posebnim okolnostima ovog slučaja opravdano u smislu sudske prakse i da je nužno i proporcionalno s obzirom na ciljeve koji se žele postići Uredbom br. 2271/96, a osobito drugim stavkom njezina članka 5. Slijedom toga Komisija nije bila dužna saslušati tužitelja u postupku u kojem su donesene pobijane odluke.

Osim toga, tužitelj je tvrdio da je Komisija, kako bi postupila u skladu s njegovim pravom na saslušanje, trebala objaviti barem izreku pobijanih odluka. Međutim, ništa ne upućuje na zaključak da je Komisija imala obvezu to učiniti. S jedne strane, ta navodna obveza nema pravnu osnovu ni u jednoj relevantnoj odredbi; s druge strane, objava pobijanih odluka nakon njihova donošenja ne može utjecati na izvršavanje tužiteljeva eventualnog prava na saslušanje tijekom upravnog postupka. Naposljetku, Opći sud zbog istih razloga odbija tužiteljev argument prema kojem mu je Komisija, podredno, trebala dostaviti pobijane odluke nakon njihova donošenja. S obzirom na prethodno navedeno, ne može se dakle zaključiti da je Komisija povrijedila tužiteljevo pravo na saslušanje time što pobijane odluke nije objavila ili dostavila tužitelju.

NAPOMENA: Tužba za poništenje služi za poništenje akata institucija Unije koji su protivni pravu Unije. Pod određenim uvjetima države članice, europske institucije i pojedinci mogu podnijeti tužbu za poništenje Sudu ili Općem sudu. Ako je tužba osnovana, akt se poništava. Institucija o kojoj je riječ mora popuniti eventualnu pravnu prazninu nastalu poništenjem akta.

NAPOMENA: Protiv odluke Općeg suda u roku od dva mjeseca i deset dana od njezina priopćenja može se podnijeti

¹³ U smislu članka 3. stavka 2. Provedbene uredbe 2018/1101: „[z]ahtjevi sadržavaju ime i podatke za kontakt podnositelja zahtjeva, u njima se precizno navode odredbe dotičnog navedenog izvanteritorijalnog zakonodavstva ili daljnjeg djelovanja te se u zahtjevima opisuju područje primjene ovlaštenja za koje je podnesen zahtjev i šteta koja bi nastala u slučaju nesukladnosti”.

¹⁴ U smislu kriterija predviđenih člankom 4. Provedbene uredbe 2018/1101, koji služe ocjeni mogućnosti nastanka ozbiljne štete zaštićenim interesima kako su navedeni u članku 5. drugom stavku Uredbe br. 2271/96.

žalba Sudu ograničena na pravna pitanja.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Opći sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Ostanite povezani!

